

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881
2, 6, 7, 9, 18, 31 IR 78 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
DEŠIMTUOJU¹ SKIRSNIU
ĮSTATYMAS**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 18² dalimi:

„18². **Esami pajėgumų įrenginiai** – iki pajėgumų kvalifikacinės atrankos pradžios įrengti elektros energijos gamybos, kaupimo ar reguliavimo apkrova įrenginiai, kurie atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių elektros įrenginių įrengimą ir eksploatavimą, nustatytus reikalavimus ir, kai tai numatyta teisės aktuose, naudojami veiklai, kuriai yra išduotas atitinkamas leidimas ir (ar) atestatas.“

2. Papildyti 2 straipsnį 21¹ dalimi:

„21¹. **Išankstinis pajėgumų aukcionas** – perdavimo sistemos operatoriaus dėl kiekvienos valstybės narės elektros energetikos sistemos, kuri jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, organizuojamas pajėgumų aukcionas, vykstantis prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną, kuriame dalyvauja tos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys esamus pajėgumų įrenginius toje valstybėje narėje.“

3. Papildyti 2 straipsnį 30¹ dalimi:

„30¹. **Pagrindinis pajėgumų aukcionas** – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus užbaigiamas ne vėliau nei likus 48 mėnesiams iki pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpio pradžios.“

4. Papildyti 2 straipsnį 30² dalimi:

„30². **Pajėgumų aukcionas** – išankstinis, pagrindinis ir papildomas pajėgumų aukcionai.“

5. Papildyti 2 straipsnį 30³ dalimi:

„30³. **Pajėgumų aukciono dalyvis** – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantis esamus pajėgumų įrenginius arba ketinantis įrengti (statyti) planuojamus pajėgumų įrenginius, kuris yra įvykdęs pajėgumų kvalifikacinę atranką ir dalyvauja teikdamas pasiūlymą atitinkamame pajėgumų aukcione.“

6. Papildyti 2 straipsnį 30⁴ dalimi:

„30⁴. **Pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpis** – pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštyje nustatytas laikotarpis, kurio metu atitinkamo pajėgumų aukciono laimėtojas įsipareigoja pateikti aukcione laimėtą pajėgumų kiekį.“

7. Papildyti 2 straipsnį 30⁵ dalimi:

„30⁵. **Pajėgumų kvalifikacinė atranka** – procedūra, kurios metu perdavimo sistemos operatorius vertina Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės fizinius ir juridinius asmenis ir jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų esamų pajėgumų įrenginių ir planuojamų pajėgumų įrenginių atitiktį nustatytiems reikalavimams ir įtraukia reikalavimus atitinkančius asmenis bei jų įrenginius į pajėgumų teikėjų registrą.“

8. Papildyti 2 straipsnį 30⁶ dalimi:

„30⁶. **Pajėgumų mechanizmas** – laikina priemonė, skirta užtikrinti, kad atlyginant už pajėgumų parengtį bus pasiekiamas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis, išskyrus su papildomomis paslaugomis ar perkrovos valdymu susijusias priemones, kaip tai apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 2019/943.“

9. Papildyti 2 straipsnį 30⁷ dalimi:

„30⁷. **Pajėgumų prievolės perleidimas** – pajėgumų teikėjo galimybė, gavus perdavimo sistemos operatoriaus pritarimą, perleisti pajėgumų aukciono metu įgytą prievolę teikti pajėgumus kitam pajėgumų aukciono dalyviui.“

10. Papildyti 2 straipsnį 30⁸ dalimi:

„30⁸. **Pajėgumų teikėjas** – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, kuris laimi pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną, sudaro pajėgumų teikimo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi ir teikia pajėgumus pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpiu.“

11. Papildyti 2 straipsnį 30⁹ dalimi:

„30⁹. **Pajėgumų teikėjų registras** – duomenų bazė, kurioje kaupiama ir tvarkoma informacija apie pajėgumų aukciono dalyvius, jų valdomus esamus ar planuojamus pajėgumų įrenginius, informacija apie pajėgumų kvalifikacinės atrankos, išankstinių pajėgumų aukcionų bei pajėgumų aukcionų procedūras ir rezultatus, taip pat pajėgumų teikėjų sudaromus sandorius dėl pajėgumų prievolės perleidimo.“

12. Papildyti 2 straipsnį 30¹⁰ dalimi:

„30¹⁰. **Pajėgumų teikimo sutartis** – pajėgumų aukciono laimėtojo ir perdavimo sistemos operatoriaus sudaromas susitarimas dėl pajėgumų teikimo.“

13. Papildyti 2 straipsnį 30¹¹ dalimi:

„30¹¹. **Papildomas pajėgumų aukcionas** – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus užbaigiamas ne anksčiau kaip 13 mėnesių ir ne vėliau kaip 3 mėnesiai iki pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpio pradžios šio įstatymo nustatytais atvejais.“

14. Papildyti 2 straipsnį 31¹ dalimi:

„31¹. **Paskirstomas pajėgumų kiekis** – planuojamas paskirstyti pajėgumų aukcione pajėgumų kiekis, kurį perdavimo sistemos operatorius nustato pagal paskirstomo pajėgumų kiekio skaičiavimo metodiką ir paskirstomo pajėgumų kiekio nustatymo prielaidas.“

15. Papildyti 2 straipsnį nauja 35¹ dalimi:

„35¹. **Planuojami pajėgumų įrenginiai** – elektros energijos gamybos, kaupimo, ar reguliavimo apkrova įrenginiai, kuriuos iki pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpio pradžios ketina įrengti (statyti) pajėgumų aukciono dalyviai.“

16. Buvusią 2 straipsnio 35¹ dalį laikyti 35² dalimi.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnio 1 dalį nauju 10 punktu:

„10) tvirtina pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;“.

2. Buvusį 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą laikyti 11 punktu.

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 16 punktu:

„16) derina paskirstomo pajėgumų kiekio nustatymo prielaidas;“.

2. Papildyti 7 straipsnį nauju 17 punktu:

„17) teikia Vyriausybei tvirtinti pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;“.

3. Buvusį 7 straipsnio 1 dalies 16 punktą laikyti 18 punktu.

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 20 punktu:

„20) tvirtina pajėgumų aukciono didžiausiosios kainos metodiką, nustato organizuojamo pajėgumų aukciono didžiausiąją kainą;“.

2. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 21 punktu:

„21) tvirtina esamų pajėgumų pasiūlymų didžiausiosios kainos nustatymo metodiką, nustato esamų pajėgumų pasiūlymų didžiausiąją kainą;“.

3. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 22 punktu:

„22) tvirtina ribinio nominalių pajėgumų sumažinimo skaičiavimo metodiką;“.

4. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 23 punktu:

„23) tvirtina praeities nominalių pajėgumų sumažinimo skaičiavimo metodiką;“.

5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 24 punktu:

„24) tvirtina sumažintų patenkančių nominalių pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.

6. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 25 punktu:

„25) tvirtina gautų pajėgumų perkrovų pajamų paskirstymo metodiką;“.

7. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 26 punktu:

„26) tvirtina paskirstomo pajėgumų kiekio skaičiavimo metodiką ir skelbia išvadą dėl paskirstomo pajėgumų kiekio įtakos elektros energijos kainoms, įvertintoms pagal Tarybos nustatytas pajėgumų aukciono didžiausiąją kainą ir (ar) esamų pajėgumų pasiūlymų didžiausiąją kainą;“.

8. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 27 punktu:

„27) skelbia išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūras, eigą ir aukciono metu paskirstyto pajėgumų kiekio įtaką elektros energijos kainoms, įvertintoms pagal aukciono metu nustatytą kainą;“.

9. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 28 punktu:

„28) tvirtina pajėgumų teikimo sutarties standartines sąlygas;“.

10. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 29 punktu:

„29) vykdo pajėgumų aukciono stebėseną;“.

11. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 30 punktu:

„30) tvirtina pajėgumų aukcionų nuostatus;“.

12. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 31 punktu:

„31) derina pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;“.

13. Buvusius 9 straipsnio 3 dalies 20 ir 21 punktus laikyti atitinkamai 32 ir 33 punktais.

5 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Papildyti 18 straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. Planuojant ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, įvertinamas pajėgumų poreikis, leidžiantis užtikrinti tikėtiną ne didesnę kaip 8 valandų apkrovos praradimo tikimybę per kiekvienus metus.“

6 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 21 punktu:

„21) rengti ir teikti Energetikos ministerijai derinti paskirstomo pajėgumų kiekio nustatymo prielaidas;“.

2. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 22 punktu:

„22) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti paskirstomo pajėgumų kiekio skaičiavimo metodiką;“.

3. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 23 punktu:

„23) pagal paskirstomo pajėgumų kiekio skaičiavimo metodiką ir paskirstomo pajėgumų kiekio nustatymo prielaidas nustatyti planuojamą paskirstyti pajėgumų kiekį;“.

4. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 24 punktu:

„24) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti ribinio nominalių pajėgumų sumažinimo skaičiavimo metodiką;“.

5. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 25 punktu:
„25) rengti ir teikti Tarybai pračties nominalių pajėgumų sumažinimo skaičiavimo metodiką;“.
6. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 26 punktu:
„26) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti sumažintų patenkančių nominalių pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.
7. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 27 punktu:
„27) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti gautų pajėgumų perkrovų pajamų paskirstymo metodiką;“.
8. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 28 punktu:
„28) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti pajėgumų aukcionų nuostatus;“.
9. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 29 punktu:
„29) vadovaudamasis pajėgumų aukcionų nuostatais, atlikti pajėgumų kvalifikacinę atranką bei organizuoti išankstinius, pagrindinius ir papildomus pajėgumų aukcionus;“.
10. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 30 punktu:
„30) Tarybai paskelbus savo išvadas dėl paskirstomo pajėgumų kiekio įtakos elektros energijos kainoms, paskelbti įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus;“.
11. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 31 punktu:
„31) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti pajėgumų teikimo sutarties standartines sąlygas;“.
12. Buvusius 31 straipsnio 1 dalies 20, 21, 22 ir 23 punktus laikyti atitinkamai 32, 33, 34 ir 35 punktais.

7 straipsnis. Įstatymo papildymas dešimtuoju¹ skirsniu

Papildyti Įstatymą dešimtuoju¹ skirsniu:

„DEŠIMTASIS¹ SKIRSNIS PAJĖGUMŲ MECHANIZMAS IR JO ĮGYVENDINIMAS

70¹ straipsnis. Pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos

1. Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą, šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendinamas pajėgumų mechanizmas. Pajėgumų mechanizmo įgyvendinimas sudaro sąlygas technologinio neutralumo principu ir konkurencija tarp rinkos dalyvių elektros energetikos sektoriuje grindžiamos elektros energetikos sistemos plėtrai.
2. Pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo tvarką, organizacines sąlygas nustato pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašas, kurį Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė.
3. Pajėgumų mechanizmas yra įgyvendinamas organizuojant išankstinius, pagrindinius ir papildomus pajėgumų aukcionus. Pajėgumų aukcionai vykdomi technologinio neutralumo principu ir vadovaujantis šiuo įstatymu bei pajėgumų aukciono nuostatais. Pajėgumų aukcionų nuostatai reglamentuoja pajėgumų kvalifikacinę atranką, pajėgumų aukcionų organizavimo procedūrinius reikalavimus, vykdymo tvarką. Pajėgumų aukcionų nuostatus rengia perdavimo sistemos operatorius ir teikia Tarybai tvirtinti.
4. Pajėgumų aukcione gali dalyvauti šiame įstatyme ir pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytus kriterijus atitinkantys pajėgumų aukciono dalyviai, kurių valdomi esami ir (ar) planuojami pajėgumų įrenginiai galės užtikrinti reikiamą elektros energetikos sistemos adekvatumo lygmenį.
5. Perdavimo sistemos operatorius rengia ir teikia derinti Tarybai pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį (toliau – tvarkaraštis), kuriame nurodomos pajėgumų kvalifikacinės atrankos, aukcionų organizavimo, vykdymo datos ir pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpis. Pajėgumų aukcionus tvarkaraštyje nustatytais terminais ir tvarka skelbia ir organizuoja

perdavimo sistemos operatorius. Perdavimo sistemos operatoriaus pateiktą tvarkaraštį Taryba suderina arba motyvuotai atsisako derinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tvarkaraščio gavimo. Pasibaigus šiam terminui ir Tarybai nepriėmus sprendimo dėl tvarkaraščio suderinimo arba motyvuoto atsisakymo derinti, laikoma, kad yra priimtas teigiamas sprendimas dėl tvarkaraščio derinimo.

6. Perdavimo sistemos operatoriaus skelbiamų ir organizuojamų pajėgumų aukcionų stebėseną vykdo Taryba, kuri turi teisę gauti visą reikalingą informaciją iš perdavimo sistemos operatoriaus, pajėgumų aukciono dalyvių ir kitų asmenų, kai tokia informacija, Tarybos nuomone, gali būti reikšminga stebėsenai vykdyti ir (ar) ginčams nagrinėti šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

7. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos įgyvendinant pajėgumų mechanizmą, ir lėšos, skirtos mokėjimams už pajėgumų aukcione laimėtą ir suteiktą pajėgumų kiekį atlikti, surenkamos iš tinklų naudotojų taikant atskirą elektros energijos pajėgumų mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, kurią nustato Taryba.

70² straipsnis. Išankstinio pajėgumų aukciono organizavimas

1. Išankstiniai pajėgumų aukcionai yra skelbiami ir organizuojami prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcionus tvarkaraštyje nustatytais terminais ir vykdomi vadovaujantis pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka.

2. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvauja kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys esamus pajėgumų įrenginius toje valstybėje narėje bei kurie yra pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimą šio įstatymo 70⁷ straipsnio nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis pajėgumų aukcionų nuostatais, nustato konkrečiam išankstiniam pajėgumų aukcionui keliamus reikalavimus ir pagal sumažintų patenkančių nominalių pajėgumų skaičiavimo metodiką apskaičiuoja sumažintus patenkančius nominalius pajėgumus, kurie turi būti paskirstomi išankstiniame pajėgumų aukcione.

4. Asmenys, dalyvaujantys išankstiniame pajėgumų aukcione, tarpusavyje varžosi teikdami kainos ir pajėgumų kiekio pasiūlymus. Didžiausios kainos pasiūlymas, neviršijantis sumažintų patenkančių nominalių pajėgumų ribos atitinkamos jungiamosios linijos (linijų) atžvilgiu, nustato išankstinio pajėgumų aukciono ribinę kainą. Asmenys, dalyvaujantys išankstiniame aukcione, su šios kainos pasiūlymais, neviršijančiais sumažintų patenkančių nominalinių pajėgumų ribos, yra laikomi išankstinio pajėgumų aukciono laimėtojais ir įgyja teisę dalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje. Išankstinio pajėgumų aukciono ribinės kainos jungiamosios linijos (linijų) atžvilgiu ir pajėgumo kiekių pasiūlymai yra perkeliama į pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.

70³ straipsnis. Pajėgumų kvalifikacinė atranka

1. Pajėgumų kvalifikacinę atranką šio įstatymo ir pajėgumų aukcionų nuostatų nustatyta tvarka ir terminais vykdo perdavimo sistemos operatorius. Pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje yra vertinama asmenų, valdančių ar planuojančių įrengti (statyti) pajėgumų įrenginius, atitiktis šio straipsnio 7 dalyje nustatytiems reikalavimams ir šių asmenų valdomų ar planuojamų įrengti (statyti) pajėgumų įrenginių atitiktis pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems reikalavimams.

2. Asmenys, valdantys esamus nacionalinius pajėgumų įrenginius, kurių galia yra ne mažesnė kaip 1 MW, turi pareigą dalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje ir perdavimo sistemos operatoriumi pajėgumų kvalifikacinės atrankos metu teikti šio straipsnio 7 dalyje nustatytas pajėgumų kvalifikacinės atrankos sąlygas įrodančius dokumentus ir

informaciją ir (ar) dokumentus apie valdomų ar planuojamų pajėgumų įrenginių atitiktį pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems reikalavimams.

3. Dalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje ir perdavimo sistemos operatoriui pajėgumų kvalifikacinės atrankos metu teikti šio straipsnio 2 dalyje numatytus pajėgumų kvalifikacinės atrankos dokumentus turi teisę asmenys, kurie:

- 1) valdo esamus pajėgumų įrenginius, kurių galia yra mažesnė kaip 1 MW;
- 2) ketina įrengti planuojamus pajėgumų įrenginius;
- 3) laimi išankstinį pajėgumų aukcioną.

4. Asmenys, kurie turi pareigą dalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje ir kurie planuoja jų valdomų esamų pajėgumų įrenginių laikiną sustabdymą arba visišką eksploatavimo nutraukimą, pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka turi pareigą ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki planuojamos pajėgumų kvalifikacinės atrankos pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriui motyvuotą prašymą dėl ketinimo nedalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje.

5. Perdavimo sistemos operatorius, gavęs šio straipsnio 4 dalyje nurodytą asmens prašymą dėl ketinimo nedalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje, įvertina prašyme nurodyto įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo galimą įtaką elektros energetikos sistemos darbo stabilumui, saugumui, patikimumui ir adekvatumui ir per 1 mėnesį nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos informuoja prašymą pateikusį asmenį apie prašymo patenkinimą arba atmetimą.

6. Asmuo, kurio prašymas dėl ketinimo nedalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje yra atmetamas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, privalo dalyvauti pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje ir teikti šio straipsnio 2 dalyje numatytus pajėgumų kvalifikacinės atrankos dokumentus.

7. Asmenys, kurie šio įstatymo nustatyta tvarka dalyvauja pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje ir ketina tapti aukciono dalyviais, turi atitikti šias sąlygas:

1) asmeniui nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

3) dėl asmens nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

4) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu;

5) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;

6) dėl asmenų vadovo ar valdymo organų nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

7) asmens juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, tarpininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto įgijimą ar realizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

8) asmenys nėra gavę paramos, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka

paramą asmenys yra gražinę bei atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka.

8. Jeigu asmuo, kuris šio įstatymo nustatyta tvarka dalyvauja pajėgumų kvalifikacinėje atrankoje ir ketina tapti pajėgumų aukciono dalyviu, pateikia ne visus šio straipsnio 7 dalyje nustatytas pajėgumų kvalifikacinės atrankos sąlygas įrodančius dokumentus ir ne visą informaciją ir (ar) dokumentus apie valdomų ar planuojamų pajėgumų įrenginių atitiktį pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems reikalavimams, perdavimo sistemos operatorius paprašo tokio asmens pateikti trūkstamus dokumentus ir (ar) informaciją aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

9. Asmenys, neatitinkantys bent vienos iš šio straipsnio 7 dalyje nurodytų sąlygų, ir (ar) šių asmenų valdomi ar planuojami pajėgumų įrenginiai, neatitinkantys pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytų reikalavimų, laikomi neatitinkantys pajėgumų kvalifikacinės atrankos reikalavimų ir netenka galimybės dalyvauti atitinkamame pajėgumų aukcione ir perdavimo sistemos operatoriaus sprendimu yra įrašomi į pajėgumų teikėjų registrą kaip neatitinkantys reikalavimų. Tai nedraudžia tokiam asmeniui dalyvauti kitų pajėgumų aukcionų kvalifikacinėje atrankoje.

10. Elektros energijos gamintojai, valdantys esamus pajėgumų įrenginius, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW ir kurie yra prijungti prie elektros perdavimo tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo pateikti informaciją apie esamus ir per ateinančius 5 metus planuojamus pajėgumų įrenginius. Tokią informaciją iš elektros energijos gamintojų, valdančių esamus pajėgumų įrenginius, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW ir kurie yra prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo surinkti ir pateikti skirstomųjų tinklų operatorius, vadovaudamasis tarpusavio susitarimu su perdavimo sistemos operatoriumi.

11. Užbaigęs pajėgumų kvalifikacinę atranką, perdavimo sistemos operatorius paskelbia šios atrankos rezultatus, pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka informuoja pajėgumų kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų pripažinimą pajėgumų aukciono dalyviais, nurodydamas šiems dalyviams pajėgumų teikimo laikotarpį ir kitą pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytą informaciją, ir įtraukia juos į pajėgumų teikėjų registrą kaip atitinkančius nurodytus reikalavimus.

12. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse numatytų pareigų vykdymas laikomas elektros energetikos įmonių reguliuojamos veiklos sąlyga. Už šios sąlygos nesilaikymą gali būti panaikinamas veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimas Energetikos įstatymo nustatyta tvarka, jei tam asmeniui yra išduotas leidimas veiklai, kuriai leidimai yra išduodami.

13. Perdavimo sistemos operatorius pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka sukuria pajėgumų teikėjų registrą. Pajėgumų teikėjų registrą ir jam įgyvendinti skirtas informacines sistemas tvarko ir organizuoja perdavimo sistemos operatorius.

70⁴ straipsnis. Pajėgumų aukciono organizavimas, jo sąlygos ir laimėtojų paskelbimas

1. Pajėgumų aukcionai yra skelbiami ir organizuojami tvarkaraštyje nustatytais terminais ir tvarka, laikantis pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytų pajėgumų aukciono organizavimo procedūrų.

2. Pagrindiniame ir (ar) papildomame pajėgumų aukcione turi teisę dalyvauti asmenys, kurie atitinka šias sąlygas:

1) yra pripažinti pajėgumų aukciono dalyviais ir įtraukti į pajėgumų teikėjų registrą kaip atitinkantys reikalavimus;

2) yra pateikę šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą.

3. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis pajėgumų aukcionų nuostatais, nustato konkrečiam pajėgumų aukcionui keliamus reikalavimus, taip pat pagal paskirstomo pajėgumų kiekio skaičiavimo metodiką ir paskirstomo pajėgumų kiekio nustatymo prielaidas

apskaičiuoja kiekviename pajėgumų aukcione paskirstomą preliminarų pajėgumų kiekį, nustato paskirstomą pajėgumų kiekį, kurį paskirsčius pajėgumų aukcionas laikomas įvykusi, ir pajėgumų aukciono dalyvių teikiamos informacijos terminus.

4. Taryba nustato kiekvieno organizuojamo pajėgumų aukciono didžiausiąją kainą ir esamų pajėgumų pasiūlymų didžiausiąją kainą, vadovaudamasi šių kainų nustatymo metodikomis. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame kainos pasiūlyme nurodytas kainos dydis negali būti didesnis nei Tarybos nustatyta pajėgumų aukciono didžiausioji kaina ir (ar) esamų pajėgumų pasiūlymų didžiausioji kaina.

5. Pajėgumų aukciono dalyviai tarpusavyje konkuruoja ir varžosi, teikdami kainos ir pajėgumų kiekio pasiūlymus. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame pasiūlyme nurodytas pajėgumų kiekis negali būti didesnis negu sumažintas nominalus pajėgumas, nustatytas vadovaujantis ribine nominalių pajėgumų sumažinimo metodika (kai pajėgumų aukciono dalyvis yra Lietuvos Respublikos fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys) ar praeities nominalių pajėgumų sumažinimo skaičiavimo metodika (kai pajėgumų aukciono dalyvis yra kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys).

6. Papildomas pajėgumų aukcionas yra organizuojamas tuo atveju, jeigu pagrindinio pajėgumų aukciono metu paskirstomas pajėgumų kiekis nebuvo paskirstytas arba perdavimo sistemos operatoriaus vertinimu reikia paskirstyti papildomus pajėgumus, atsižvelgiant į metinį elektros energijos poreikį.

7. Pajėgumų aukciono dalyvis (dalyviai), kuris (kurie) pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka buvo pripažintas (pripažinti) pajėgumo aukciono laimėtoju (laimėtojais), įsipareigoja perdavimo sistemos operatoriui už pajėgumų ribinę kainą pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka užtikrinti elektros energijos sistemai būtiną pajėgumų kiekio prieinamumą ir įrenginių atitiktį nustatytiems reikalavimams nustatytu laikotarpiu.

8. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis pajėgumų aukcionų nuostatuose numatytais terminais ir tvarka, Tarybai pateikia informaciją apie įvykusį pajėgumų aukcioną ir, atsižvelgdamas į Tarybos paskelbtą išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūras, eigą bei aukciono metu paskirstyto pajėgumų kiekio įtaką elektros energijos kainoms, patvirtina įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus ir paskelbia juos savo interneto svetainėje.

9. Tarybai nustačius, kad buvo pažeistos esminės pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytos pajėgumų aukcionų vykdymo procedūros, vykdomas pajėgumų aukcionas gali būti sustabdomas arba jau įvykusio pajėgumų aukciono rezultatai panaikinami motyvuotu Tarybos sprendimu.

10. Perdavimo sistemos operatoriui suorganizavus paskutinį tvarkaraštyje nurodytą pajėgumų aukcioną ir paskelbus laimėtoją (laimėtojus), perdavimo sistemos operatorius iki ateinančių kalendorinių metų liepos 1 dienos pateikia Energetikos ministerijai pasiūlymus dėl 5 metų pajėgumų aukciono metu paskirstomo pajėgumų kiekio nustatymo prielaidų ir argumentuotą pagrindimą dėl tolimesnių pajėgumų aukcionų organizavimo.

70⁵ straipsnis. Pajėgumų teikimo sutartis ir jos sudarymas

1. Įvykus pagrindiniam ar papildomam pajėgumų aukcionui, aukciono laimėtojas su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašo pajėgumų teikimo sutartį. Pajėgumų teikimo sutarties pasirašymas reiškia pajėgumų aukciono vykdymo pabaigą. Perdavimo sistemos operatorius parengia pajėgumų teikimo sutarties standartines sąlygas ir, Tarybai jas patvirtinus, skelbia jas savo interneto svetainėje pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka.

2. Pagrindinės pajėgumų teikimo sutarties sąlygos yra šios:

1) pajėgumų teikėjo įsipareigojimas pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpiu užtikrinti pajėgumų teikimą;

2) pajėgumų teikėjo teisė už pajėgumų teikimą gauti mokėjimą, kuris apskaičiuojamas pagal pajėgumų aukciono metu nustatytą pajėgumų ribinę kainą;

3) pajėgumų teikėjo įsipareigojimas įrengti (pastatyti) ir pradėti eksploatuoti planuojamus pajėgumų įrenginius iki pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpio pradžios, jeigu pajėgumų teikėjas pajėgumų teikimo sutarties sudarymo metu nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nevaldo esamų pajėgumų įrenginių. Šiuo atveju pajėgumų teikėjas taip pat įsipareigoja ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpio pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriui dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų šių įrenginių įrengimo (statybos) pabaigą ir, kai to reikalauja teisės aktai, išduotą leidimą ar atestatą. Pajėgumų teikėjas įsipareigoja ne rečiau kaip kas 6 mėnesius perdavimo sistemos operatoriui teikti tarpinius dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų apie planuojamų pajėgumų įrenginių įrengimo (statybos) eigą ir prognozuojamą pabaigą;

4) pajėgumų teikimo sutarties nutraukimo pagrindai;

5) šalių atsakomybės sąlygos, įskaitant baudų dydžius ir taikymo tvarką.

3. Pajėgumų teikimo sutartyje nustatoma, kad pajėgumų teikimo sutarties pagrindu už pajėgumų teikimą mokamo mokėjimo dydis bus mažinamas:

1) pajėgumų aukciono laimėtojo faktiškai gauta bet kokios formos Europos Sąjungos paramos lėšų suma, jeigu tokia parama buvo skirta pajėgumų aukciono laimėtojo esamiems arba planuojamiems pajėgumų įrenginiams;

2) gautina fiksuoto elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifo suma ir (ar) elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedo suma, kai šios Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytos skatinimo priemonės yra taikomos pajėgumų aukciono laimėtojo esamiems arba planuojamiems pajėgumų įrenginiams pajėgumų teikimo sutarties galiojimo laikotarpiu.

4. Pajėgumų teikėjai, kurie sudaro pajėgumų teikimo sutartį, tačiau neįgyvendina tinkamai pagrindinių sutarties sąlygų, nurodytų šio straipsnio 2 dalyje, privalo perdavimo sistemos operatoriui pajėgumų teikimo sutartyje nustatyta tvarka grąžinti visas šios sutarties pagrindu sumokėtas lėšas ir atlyginti kitus perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstus nuostolius.

70⁶ straipsnis. Prievolės teikti pajėgumus perleidimas

1. Pajėgumų teikėjai turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui ir vadovaudamiesi pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių sandorių pagrindu perleisti įsipareigojimus teikti pajėgumus kitam pajėgumų aukciono dalyviui.

2. Pajėgumų teikėjai pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka teikia perdavimo sistemos operatoriui informaciją apie pajėgumų teikėjų sudaromus sandorius dėl prievolės teikti pajėgumus perleidimo.

70⁷ straipsnis. Pajėgumų aukcionų dalyvių prievolių įvykdymo užtikrinimas

1. Asmenys, ketinantys dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Asmenys, ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono dienos, išskyrus asmenis, kurie prievolių įvykdymo užtikrinimą pateikė iki išankstinio pajėgumų aukciono pradžios.

2. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, pateikimo tvarka ir grąžinimo sąlygos nustatomi pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

3. Pajėgumų teikėjui, laimėjusiam pajėgumų aukcioną ir pasirašiusiam pajėgumų teikimo sutartį, tačiau pajėgumų kiekio pateikimo laikotarpio metu neįvykdžiusiam pajėgumų įsipareigojimo pagal pajėgumų teikimo sutartį, prievolių įvykdymo užtikrinimas nėra grąžinamas, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių pajėgumų teikėjas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti pajėgumų teikimo sutarties

sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra šio pajėgumų tiekėjo kaltės.

4. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių į prievolių įvykdymo užtikrinimą arba įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu pajėgumų rinkos aprašo nustatytais atvejais ir tvarka.

5. Pagal šiame straipsnyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimą perdavimo sistemos operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik šio įstatymo 70¹ straipsnio 7 dalyje nurodytoms perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudoms padengti.

70⁸ straipsnis. Kitų valstybių narių asmenų teisė dalyvauti pajėgumų aukcione

1. Kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione leidžiama tik tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs susitarimą su kitos valstybės narės elektros perdavimo sistemos operatoriumi.

2. Kitos valstybės narės fiziniams ir (ar) juridiniams asmuo pajėgumų aukcione dalyvauja vadovaudamasis perdavimo sistemos operatoriaus sudaryto susitarimo su kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriumi sąlygomis, kurioms *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo nuostatos.“

8 straipsnis. 78 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 78 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„78 straipsnis. Vartotojų ir elektros energetikos įmonių ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Skundų nagrinėjimas

1. Vartotojų ir elektros energetikos įmonių ginčai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Taryba pagal Tarybos patvirtintas energetikos įmonių ginčų nagrinėjimo taisykles ne teismo tvarka nagrinėja ginčus tarp asmenų ir perdavimo sistemos operatoriaus, kurie kyla dėl:

- 1) pajėgumų aukcionų nuostatuose numatomų techninių reikalavimų pagrįstumo;
- 2) atitikties pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytiems kriterijams;
- 3) pajėgumų aukciono vykdymo ir (ar) organizavimo procedūrų;
- 4) pajėgumų tiekimo sutarties sudarymo ar atsisakymo ją sudaryti, jos vykdymo ir (ar) nutraukimo.

3. Asmenų skundai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šio įstatymo nuostatos ir įgyvendinamieji teisės aktai taikomi gavus Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, tačiau ne anksčiau kaip nuo 2020 m. birželio 30 d.

2. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo pasirengiant pajėgumų mechanizmo įgyvendinimui, yra pripažįstamos perdavimo veiklos sąnaudomis.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministras, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2020 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Ramunė Mikalauskienė

2019-09-19

Energetikos ministerijos
kalbos tvarkytoja

Aušra Siniuvienė

2019-09-19

Energetikos ministras

Egidijus Pilius

2019-09-19